ტურიზმის ყოველთვიური მიმოხილვა

ნოემბერი 2022

საქართველო

საერთაშორისო ვიზიტორების მახასიათებლები 2022 წლის მესამე კვარტალში

Research

www.pmcresearch.org

ტურიზმის ყოველთვიური მიმოხილვა

საქართველო

ნოემბერი 2022

- 2021 წლიდან საერთაშორისო ვიზიტებმა აღდგენის მნიშვნელოვანი ნიშნები აჩვენა. **აღდგენა დაჩქარდა 2022 წლის III კვარტალში, როდესაც საერთაშორისო ვიზიტების რაოდენობამ 2019 წლის III კვარტალში შესაბამისი მაჩვენებლის 69%-ს მიაღწია.**

- **ერთ ვიზიტზე საშუალო ხარჯი** 2022 წლის მესამე კვარტალში 2019 წლის შესაბამის პერიოდთან შედარებით სამჯერ გაიზარდა და 2440 ლარს მიაღწია. **მთლიანმა დანახარჯებმა** კი 41%-ით გადააჭარბა პანდემიამდელ (2019 წლის III კვარტალი) მაჩვენებელს და 4.6 მილიარდ ლარს მიაღწია. 2022 წლის III კვარტალში საერთაშორისო ვიზიტორების დანახარჯების ყველაზე დიდი წილი განთავსებაზე (40.9%) მოდიოდა, რასაც მოსდევდა საკვები და სასმელი (29.8%).

- 2022 წლის პირველი ნახევრის მსგავსად, 2022 წლის III კვარტალში, 2019 წლის შესაბამის პერიოდთან შედარებით, მნიშვნელოვნად გაიზარდა (42%) საშუალოდ ერთ ვიზიტზე **გათეული ღამეების რაოდენობა** და მიაღწია 6.8 ღამეს.

- საერთაშორისო ვიზიტების **განაწილება ვიზიტის მთავარი მიზნის მიხედვით** აჩვენებს, რომ 2022 წლის III კვარტალში რეკრეაციის წილი მთლიან ვიზიტებში 7,5 პროცენტული პუნქტით (პპ) გაიზარდა პანდემიამდელ მაჩვენებელთან შედარებით.

- 2022 წლის ნოემბერში საქართველოში **სასტუმროს ფასების ინდექსი (სფი)** 2022 წლის ოქტომბერთან შედარებით 6.6%-ით შემცირდა, ხოლო 2021 წლის ნოემბერთან შედარებით - 16.8%-ით გაიზარდა. აღსანიშნავია, რომ წლიური ფასების ზრდა განსაკუთრებით მაღალი საოჯახო სასტუმროებისთვის აღმოჩნდა (31.6%).

საერთაშორისო მოგზაურობის დინამიკა

- **საერთაშორისო მოგზაურთა**[1] რიცხვი 2022 წლის ნოემბერში 160.4%-ით გაიზარდა, 2021 წლის ანალოგიურ პერიოდთან შედარებით, და 29.7%-ით შემცირდა 2019 წლის ანალოგიურ პერიოდთან შედარებით.

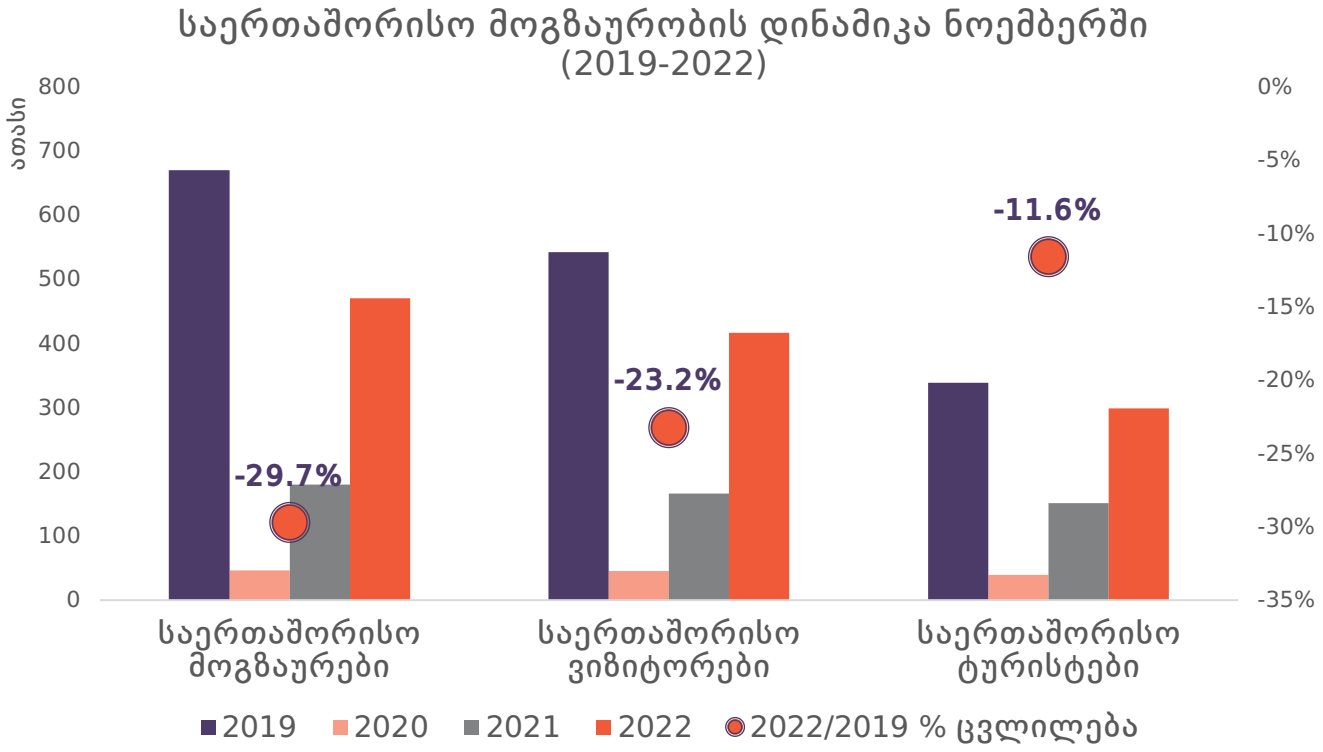

წყარო: საქართველოს ეროვნული ტურიზმის ადმინისტრაცია

- **საერთაშორისო ვიზიტორების**[2] რაოდენობა 150.5%-ით გაიზარდა (2022/2021) და 23.2%-ით შემცირდა (2022/2019), ხოლო **საერთაშორისო ტურისტების**[3] რაოდენობა 97.9%-ით გაიზარდა (2022/2021) და 11.6%-ით შემცირდა (2022/2019).

- 2022 წლის ნოემბერში[4] საერთაშორისო ვიზიტორების რაოდენობით გამოირჩეოდნენ **რუსეთი** (108 247 ვიზიტით), **თურქეთი** (101 940 ვიზიტით) და **სომხეთი** (71 785 ვიზიტით).

- საქართველოს მსხვილ ტურისტული ბაზრებს შორის, **ბელარუსიდან** (84.4%-ით მეტი 2019 წლის ნოემბერთან შედარებით), **რუსეთიდან** (24.7%), **თურქეთიდან** (24.7%), და **ისრაელიდან** (15.8%) საერთაშორისო ვიზიტების რაოდენობამ 2019 წლის ამავე პერიოდის მაჩვენებელს მნიშვნელოვნად გადააჭარბა. ამასთანავე, აღსანიშნავია, რომ საერთაშორისო ვიზიტების რაოდენობამ სხვა მეზობელი ქვეყნებიდან: **სომხეთიდან** (-38.5%) და **აზერბაიჯანიდან** (-89.2%)[5] ვერ მიაღწია პანდემიამდელ მაჩვენებელს.

1 საერთაშორისო მოგზაურები მოიცავს იმ ადამიანებს, ვინც გადაადგილდებიან გეოგრაფიულ ადგილმდებარეობებს შორის ნებისმიერი მიზნითა და ხანგრძლივობით. აღნიშნული ტერმინი მოიაზრებს საქართველოს მოქალაქეებს, რომლებიც არიან უცხო ქვეყნის რეზიდენტები და არ მოიცავს უცხო ქვეყნის მოქალაქეებს, რომლებიც არიან საქართველოს რეზიდენტები.
2 საერთაშორისო ვიზიტორი არის მოგზაური, რომელიც ტოვებს საკუთარ ჩვეულ საცხოვრებელს 1 წელზე ნაკლები პერიოდითა და ნებისმიერი მიზნით (ბიზნესი, დასვენება და სხვა პირადი მიზანი) გარდა ვიზიტის ქვეყანაში რეზიდენტ დაწესებულებაში დასაქმებისა. საკუთარ საცხოვრებელში მოიაზრება გეოგრაფიული არეა, სადაც პიროვნება ახორციელებს მის რეგულარულ ცხოვრების რუტინას. ამის გათვალისწინებით, სტატისტიკა არ მოიცავს იმ ადამიანებს, რომლებიც 8 ან მეტ ვიზიტს ახორციელებენ საქართველოში.
3 ვიზიტორი (ადგილობრივი, უცხოელი და გამყვანი) კლასიფიცირდება როგორც ტურისტი, თუ მისი მოგზაურობა მოიცავს ღამისთევას.
4 გაითვალისწინეთ, რომ საერთაშორისო ვიზიტორთა სტატისტიკის დათვლისას გამოყენებულია ვიზიტორთა მიერ საქართველოს დატოვების მონაცემები, შესაბამისად აღნიშნული სტატისტიკა სრულად არ ასახავს 2022 წლის შესაბამის თვეში შემოსული ვიზიტორების რაოდენობას.
5 აზერბაიჯანიდან ვიზიტების აღდგენის დაბალი მაჩვენებელი შესაძლოა განპირობებული იყოს 2020 წლის მარტიდან საქართველო-აზერბაიჯანის სახმელეთო საზღვრის ჩაკეტვით.

საერთაშორისო ვიზიტების დინამიკა

- 2021 წლიდან საერთაშორისო ვიზიტებმა აღდგენის მნიშვნელოვანი ნიშნები აჩვენა. **აღდგენა დაჩქარდა 2022 წლის III კვარტალში, როდესაც საერთაშორისო ვიზიტების რაოდენობამ 2019 წლის III კვარტლის მაჩვენებლის 69%-ს მიაღწია.**
- 2022 წლის III კვარტალში, წინა პერიოდების მსგავსად, ყველაზე მეტი საერთაშორისო ვიზიტი **მეზობელი ქვეყნებიდან** განხორციელდა: რუსეთიდან (მთლიანი ვიზიტების 28%), სომხეთიდან (17%) და თურქეთიდან (15%). ასევე, აღსანიშნავია, რომ 2022 წლის III კვარტალში 2019 წლის III კვარტალთან შედარებით, რუსების წილი მთლიან ვიზიტებში 9 პპ-ით გაიზარდა.
- 2019 წლის III კვარტალთან შედარებით, 2022 წლის III კვარტალში, რუსეთიდან საერთაშორისო ვიზიტებმა პანდემიამდელ რაოდენობას 4%-ით გადააჭარბა. ამავდროულად, **მნიშვნელოვნად აღდგა ვიზიტები** ისრაელიდან (2019 წლის III კვარტლის მაჩვენებლის 96%), ირანიდან (93%), სომხეთიდან (71%), თურქეთიდან (69%) და უკრაინიდან (69%).
- საერთაშორისო ვიზიტების რაოდენობის მხოლოდ ნაწილობრივი აღდგენის მიუხედავად, 2022 წლის III კვარტალში საერთაშორისო ვიზიტორების **მთლიანმა დანახარჯებმა** 41%-ით გადააჭარბა პანდემიამდელ (2019 წლის III კვ.) მაჩვენებელს და 4.6 მილიარდ ლარს მიაღწია.

საერთაშორისო ვიზიტების რაოდენობა და მათი ფარდობა შესაბამისი პერიოდის პანდემიამდელ მაჩვენებელთან (2019 - III კვ. 2022)

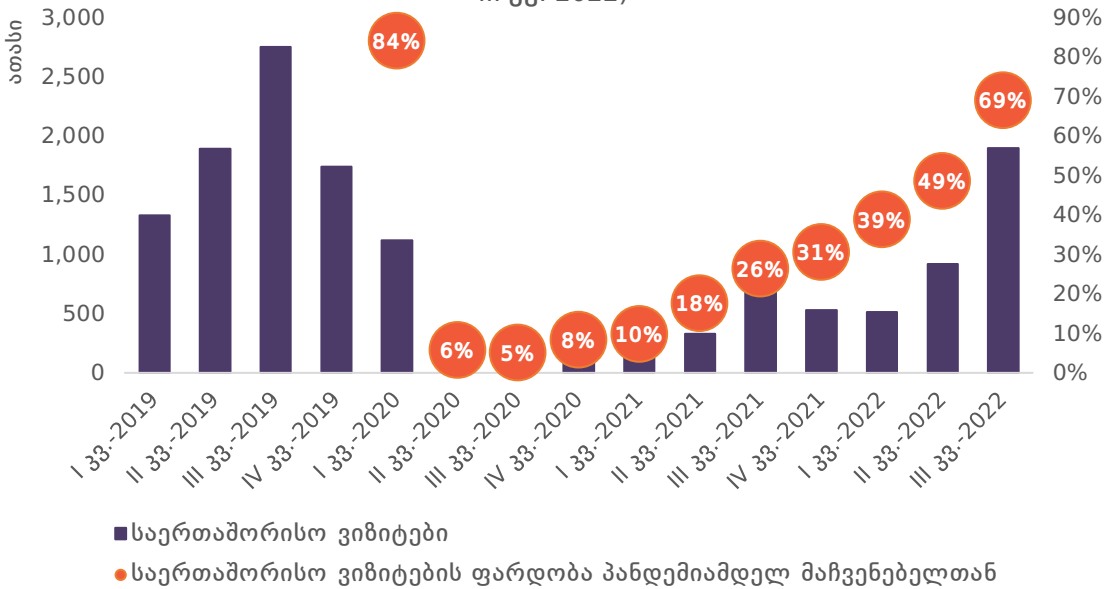

მთლიანი და საშუალო დანახარჯი საერთაშორისო ვიზიტორების ვიზიტზე 2019 და 2022 წლების პირველ სამ კვარტალში

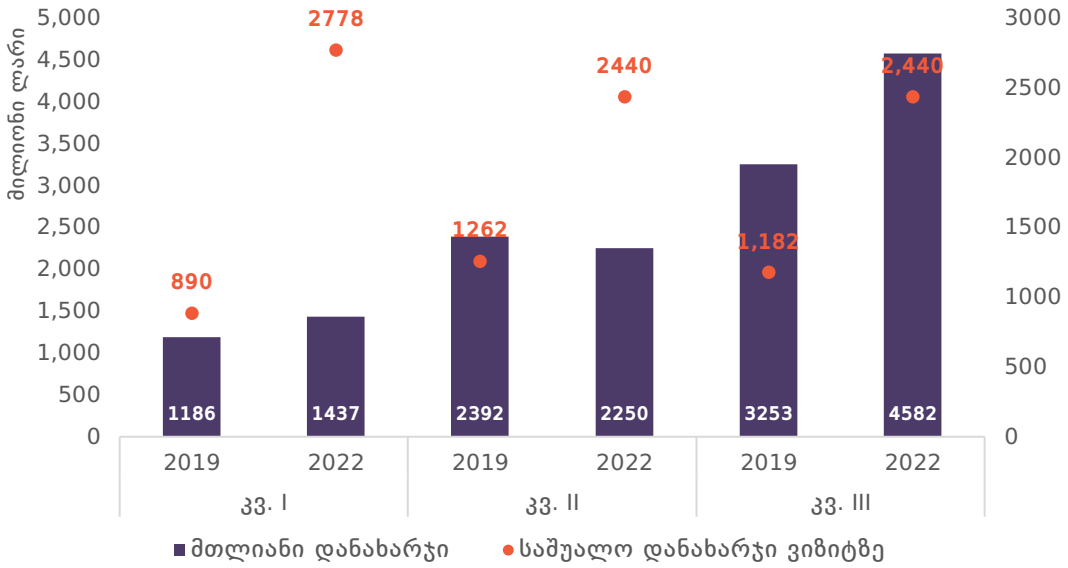

წყარო: საქართველოს ტურიზმის ეროვნული ადმინისტრაცია

- **ერთ ვიზიტზე საშუალო ხარჯი** 2022 წლის III კვარტალში 2019 წლის III კვარტალთან შედარებით სამჯერ გაიზარდა და 2,440 ლარს მიაღწია. ეს შეიძლება აიხსნას ისეთი ფაქტორების კომბინაციით, როგორიცაა ერთ ვიზიტზე გატარებული ღამეების საშუალო რაოდენობის ზრდა, ინფლაციური ტენდენციები და სხვა ცვლილებები მოგზაურთა ქცევაში.
- 2022 წლის III კვარტალში საერთაშორისო ვიზიტორების დანახარჯების დიდი წილი **განთავსების საშუალებებზე** (40.9%) მოდიოდა, რასაც მოსდევდა **საკვები და სასმელი** (29.8%). აღსანიშნავია, რომ განთავსების წილი მთლიან დანახარჯებში 16.3 პპ-ით გაიზარდა 2019 წლის III კვარტალთან შედარებით. გარდა ამისა, საკვებისა და სასმლის წილი მნიშვნელოვნად შემცირდა 2022 წლის პირველ ნახევართან შედარებით (36 პპ).

საერთაშორისო ვიზიტების მიზნები

- 2022 წლის პირველი ნახევრის მსგავსად, **ვიზიტის საშუალო ხანგრძლივობა** მნიშვნელოვნად გაიზარდა (42%) 2022 წლის III კვარტალში, 2019 წლის III კვარტალთან შედარებით და 6.8 ღამე შეადგინა. გარდა ვიზიტორთა ქცევაში ზოგადი პოსტპანდემიური ცვლილებებისა, ამას, შესაძლოა, განაპირობებდეს ვიზიტორთა უფრო დიდი წილის მიერ საკუთარი სახლის ან ბინის არჩევა განთავსების საშუალებად (2022 წლის III კვარტალში 12 პპ-ით მეტი 2019 წლის III კვარტალთან შედარებით).

- საერთაშორისო ვიზიტების განაწილება **ვიზიტის მთავარი მიზნის მიხედვით** აჩვენებს, რომ 2022 წლის III კვარტალში რეკრეაციის წილი მთლიან ვიზიტებში 7.5 პპ-ით გაიზარდა პანდემიამდელ მაჩვენებელთან შედარებით. აქვე უნდა აღინიშნოს, რომ 2022 წლის III კვარტალში მეგობრებისა და ნათესავების მონახულების წილი მთლიან ვიზიტებში პანდემიამდელი მაჩვენებელის მსგავსი იყო, როცა 2022 წლის პირველ ნახევარში ამ კატეგორიამ მნიშვნელოვანი ზრდა აჩვენა (6.1 პპ ზრდა).

ვიზიტის საშუალო ხანგრძლივობა 2019 წლისა და 2022 წლის პირველ სამ კვარტალში

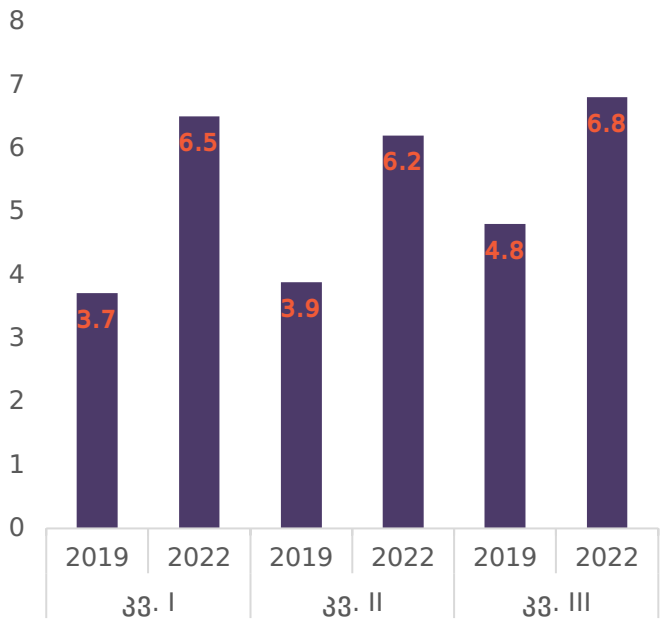

საერთაშორისო ვიზიტის მთავარი მიზნების გადანაწილება 2022 წლის III კვარტალში

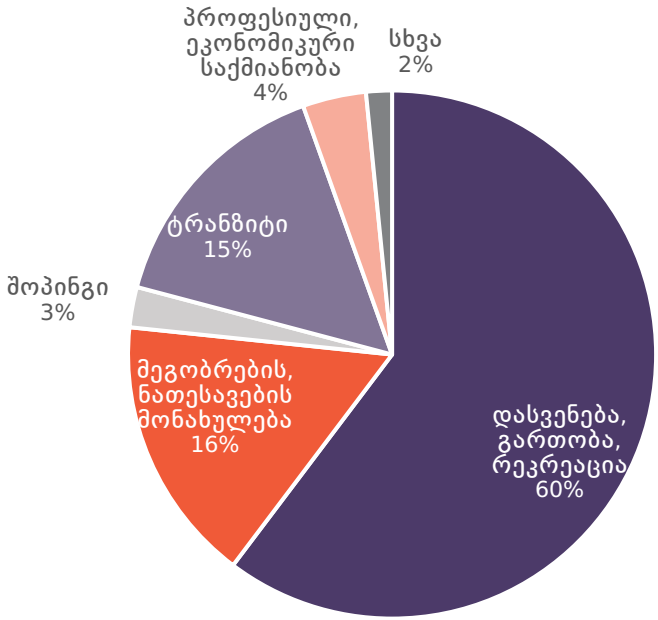

საერთაშორისო ვიზიტორების მიერ მონახულებული რეგიონების გადანაწილება 2022 წლის III კვარტალში

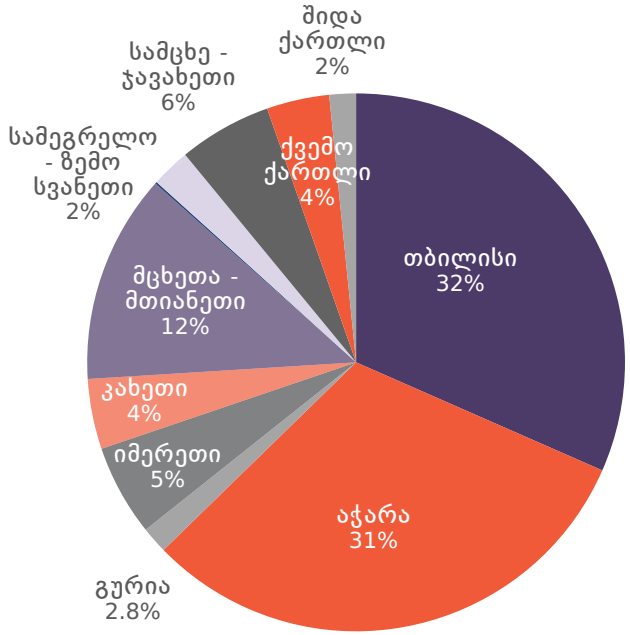

წყარო: საქართველოს ტურიზმის ეროვნული ადმინისტრაცია

- **განხორციელებული აქტივობების მიხედვით**, მთავარი აქტივობები იყო ადგილობრივი სამზარეულოსა და ღვინის დეგუსტაცია (83%), ღირსშესანიშნაობების დათვალიერება (61%) და შოპინგი (58%). 2022 წლის პირველი ნახევრის მსგავსად, პლაჟზე მიმავალი ვიზიტორების წილი მნიშვნელოვნად გაიზარდა პანდემიამდელ პერიოდთან შედარებით.

- 2022 წლის III კვარტალში **აჭარაში** ჩასული საერთაშორისო ვიზიტორების წილი მკვეთრად გაიზარდა პანდემიამდელ პერიოდთან შედარებით (12.7 პპ-ით). მეორე მხრივ, **ქვემო ქართლის** რეგიონში ვიზიტები საგრძნობლად შემცირდა (7 პპ-ით) 2022 წლის პირველი ნახევრის მსგავსად, რაც, შესაძლოა, აზერბაიჯანთან სახმელეთო საზღვრის ჩაკეტვით (2020 წლიდან) იყოს განპირობებული.

სასტუმროს ფასების ინდექსი საქართველოში

- საქართველოში სასტუმროების ფასების ინდექსი[6] 2022 წლის ნოემბერში, 2022 წლის ოქტომბერთან შედარებით, 6.6%-ით შემცირდა, მათ შორის 3, 4 და 5 ვარსკვლავიანი სასტუმროების ფასების ინდექსი 6.1%-ით, ხოლო საოჯახო ტიპის სასტუმროების ფასები 8.3%-ით შემცირდა.
- თვიური ინდექსი ყველაზე მაღალი სამცხე-ჯავახეთში (7.5%) აღმოჩნდა, ყველაზე ნაკლები კი გურიაში (-16.3%).
- 2022 წლის ნოემბერში, 2021 წლის ნოემბერთან შედარებით, სასტუმროების ფასების ინდექსი 16.8%-ით გაიზარდა, მათ შორის 3, 4 და 5 ვარსკვლავიანი სასტუმროების ფასების ინდექსი 14.7%-ით, ხოლო საოჯახო ტიპის სასტუმროების ფასები 31.6%-ით გაიზარდა.
- წლიური ინდექსი ყველაზე მაღალი იყო თბილისში (22.8%), ყველაზე ნაკლები კი კახეთში (-7.0%).

რეგიონი	სასტუმრო		3*, 4*, 5*		საოჯახო	
	2022 ნოე/ 2022 ოქტ	2022 ნოე/ 2021 ნოე	2022 ნოე/ 2022 ოქტ	2022 ნოე/ 2021 ნოე	2022 ნოე/ 2022 ოქტ	2022 ნოე/ 2021 ნოე
კახეთი	0.1%	-7.0%	-2.8%	-16.1%	0.2%	-3.1%
იმერეთი	-0.5%	1.7%	-0.9%	-6.7%	0.0%	10.7%
გურია	-16.3%	0.1%	-16.3%	-3.2%	-	7.0%
ქვემო ქართლი	-3.8%	10.0%	-3.8%	10.0%	-	-
აჭარა	-9.1%	16.6%	-9.4%	17.3%	-7.7%	8.6%
რაჭა	0.0%	12.9%	-	-	0.0%	12.9%
შიდა ქართლი	-15.3%	12.7%	0.0%	1.2%	-22.0%	55.6%
სამეგრელო-ზემო სვანეთი	-5.4%	10.2%	-13.6%	-2.2%	0.6%	29.2%
სამცხე-ჯავახეთი	7.5%	17.8%	21.9%	16.2%	0.1%	20.0%
მცხეთა-მთიანეთი	-9.2%	0.4%	-8.1%	3.2%	-10.8%	-1.5%
თბილისი	-8.1%	22.8%	-8.2%	20.9%	-6.9%	55.5%
სულ ფასების % ცვლილება	**-6.6%**	**16.8%**	**-6.1%**	**14.7%**	**-8.3%**	**31.6%**

6 სასტუმროების ფასების ინდექსის გაანგარიშება მოხდა საერთაშორისო სავალუტო ფონდის მიერ შემუშავებული რეკომენდაციების მიხედვით. უმცირესი ერთობლიობის ინდექსი გამოთვლილია Jevons-ის ინდექსით. ასევე, გასათვალისწინებელია ისიც, რომ ზოგიერთი რეგიონისთვის (როგორიცაა შიდა ქართლი და რაჭა), საკმაოდ მცირეა მონაცემთა ბაზაში არსებული სასტუმროების რაოდენობა, შესაბამისად ინდექსი სრულად ვერ ასახავს რეგიონში არსებულ სასტუმროს ფასების ცვლილების ტენდენციას.

სასტუმროს საშუალო ფასები

- 2022 წლის ნოემბერში, საქართველოში 3-ვარსკვლავიანი სასტუმროების საშუალო ფასმა[7] **155 ლარი** შეადგინა, ხოლო 4-ვარსკვლავიანი სასტუმროების საშუალო ფასმა - **233 ლარი**. საოჯახო ტიპის სასტუმროების[8] საშუალო ფასმა ნოემბერში **114 ლარი** შეადგინა.

- 5-ვარსკვლავიან სასტუმროთა საშუალო ფასმა ოქტომბერში **419 ლარი** შეადგინა. კახეთში ამ ტიპის სასტუმროებში, სტანდარტული 2-ადგილიანი ნომრის საშუალო ფასმა 575 ლარი შეადგინა, თბილისში - 554 ლარი, გურიაში - 381, ხოლო აჭარაში - 344.

3*, 4* და საოჯახო ტიპის სასტუმროთა საშუალო ფასები რეგიონების მიხედვით (2022 ნოემბერი, ლარი)

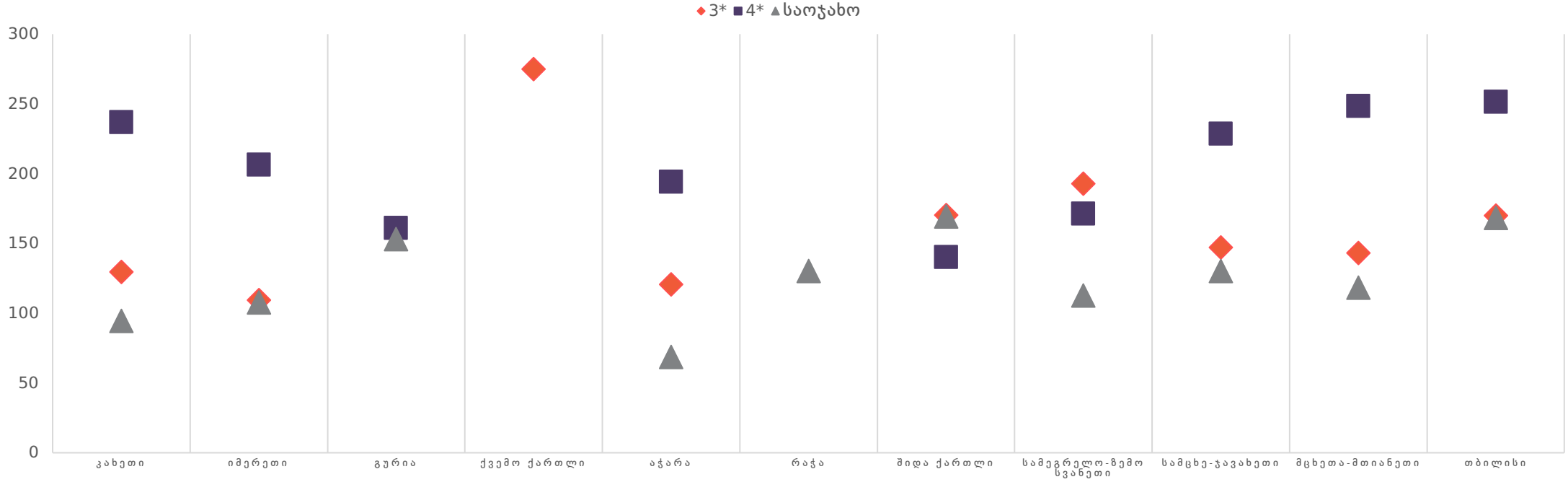

7 შედეგები მიღებულია საქართველოს 10 რეგიონში და თბილისში 3*, 4*, 5* და საოჯახო ტიპის სასტუმროების სტანდარტული ორ ადგილიანი ნომრების ფასებზე დაკვირვების შედეგად. სასტუმროების შერჩევა მოხდა შემთხვევითი შერჩევის პრინციპით. ანალიზი მოიცავს booking.com-ზე დარეგისტრირებულ, საქართველოს ტერიტორიაზე განთავსებულ 3*, 4*, 5* სასტუმროების 71%-ს (312 ობიექტი) და საოჯახო ტიპის სასტუმროების 25%-ს (456 ობიექტი). 3*, 4* და 5* სასტუმროების ფასებზე მონაცემების მიღება ხდება სასტუმროებთან დაკავშირების საფუძველზე, ხოლო საოჯახო სასტუმროების ფასებზე ინფორმაციის წყარო booking.com-ია. საშუალო ფასები გამოითვლება სასტუმროების სტანდარტული ორ ადგილიანი ნომრების დღიური განაკვეთების საშუალო არითმეტიკულის გამოანგარიშებით.

8 საოჯახო ტიპის სასტუმრო - სასტუმრო, რომლისთვისაც დამახასიათებელია ნომრების მცირე რაოდენობა და სადაც სტუმრებს მომსახურებას უწევს ოჯახი.

ძირითადი ეკონომიკური ინდიკატორები

	2016	2017	2018	2019	2020	I 2021	II 2021	III 2021	IV 2021	2021	I 2022	II 2022	III 2022
მშპ მიმდინარე ფასებში განთავსების საშუალებებისა და საკვები ობიექტების აქტივობებიდან (მლნ)	1054.1	1437.5	1800.0	2223.0	1204.5	213.1	439.2	604.4	527.0	1783.6	360.9*	536.2*	831.1*
საერთაშორისო მოგზაურების რაოდენობა (ათასი)	6720.0	7902.5	8679.5	9357.9	1747.1	134.7	351.3	815.4	579.8	1881.3	576.5	1049.4	2266.7
ტურისტების რაოდენობა (ათასი)	3297.3	4069.4	4756.8	5080.5	1087.0	116.6	305.8	670.4	484.7	1577.5	456.0	749.3	2082.6
საერთაშორისო მოგზაურობიდან შემოსავალი (მლნ აშშ დოლარი)	2110.7	2704.3	3222.1	3268.7	541.7	53.6*	246.1*	566.0*	379.3*	1244.9*	393.7*	748.8*	-
ქართველი მოგზაურების დანახარჯები საზღვარგარეთ (მლნ აშშ დოლარი)	386.3	463.6	524.7	657.2	180.5	19.7*	37.1*	62.6*	64.5*	184.1*	72.2*	103.5*	-
პირდაპირი უცხოური ინვესტიცია ჰორეკა სექტორში (მლნ აშშ დოლარი)	120.0	112.4	105.2	130.4	-248.0	-1.0	-5.6	6.4	-2.7	2.9	11.3*	11.0*	16.5*

* პირველადი მონაცემები

სამართლებრივი შეტყობინება

ვებგვერდზე წარმოდგენილი პუბლიკაციები მომზადებულია PMC კვლევითი ცენტრის მიერ მხოლოდ საინფორმაციო და/ან მარკეტინგული მიზნებისთვის. პუბლიკაციებში ასახული ინფორმაცია წარმოადგენს მხოლოდ რჩევას და, შესაბამისად, მკითხველი თავად არის პასუხისმგებელი შინაარსის ნებისმიერ ინტერპრეტაციაზე. PMC კვლევითი ცენტრი არ იღებს პასუხისმგებლობას მკითხველის მიერ მასალების გამოყენების შედეგად წარმოშობილ პრეტენზიებზე. პუბლიკაცია წარმოდგენილია ისე, „როგორც არის“, ყოველგვარი გამოხატული ან ნაგულისხმევი რეპრეზენტაციისა და გარანტიის გარეშე.

ზემოთ მოყვანილი აბზაცის ზოგად გზავნილთან წინააღმდეგობის გარეშე, PMC კვლევითი ცენტრი არ იძლევა გარანტიას, რომ:

პუბლიკაცია მუდმივად ხელმისაწვდომი იქნება;

რომ პუბლიკაციაში მოცემული ინფორმაცია არის სრული, ჭეშმარიტი, ზუსტი ან არ არის შეცდომაში შემყვანი.

PMC კვლევითი ცენტრი იტოვებს უფლებას, დროდადრო შეცვალოს პუბლიკაციების შინაარსი ისე, როგორც ამას მიზანშეწონილად ჩათვლის.

PMC კვლევითი ცენტრი თავიდან იხსნის სხვა მხარეების უფლებების დარღვევასა ან PMC კვლევითი ცენტრის პუბლიკაციების გამოყენების შედეგად გამოწვეულ ნებისმიერ ზიანზე ყოველგვარ პასუხისმგებლობას. PMC კვლევით ცენტრს არ აქვს მკითხველის წინაშე პასუხისმგელობის ვალდებულება (კონტრაქტის კანონით, დელიქტური კანონით თუ სხვაგვარად) პუბლიკაციის შინაარსთან, გამოყენებასა ან პუბლიკაციასთან კავშირის ნებისმიერ სხვა ფორმასთან დაკავშირებით.

მკითხველი აღიარებს, რომ როგორც შეზღუდული პასუხისმგებლობის სუბიექტი, PMC კვლევითი ცენტრი დაინტერესებულია, შეზღუდოს თავისი ოფიცრებისა და თანამშრომლების პირადი პასუხისმგებლობა. მკითხველი თანხმდება, რომ მისთვის პუბლიკაციით გამოწვეული ნებისმიერ დანაკარგის შესახებ პრეტენზიებს არ წამოუყენებს პირადად PMC კვლევითი ცენტრის ოფიცრებს ან თანამშრომლებს.

მკითხველი თანხმდება, რომ გარანტიებისა და ვალდებულებების შეზღუდვები, რომლებიც მითითებულია ამ სამართლებრივ შეტყობინებაში, იცავს PMC კვლევითი ცენტრის მკვლევრებს, ოფიცრებს, თანამშრომლებს, აგენტებს, შვილობილ კომპანიებს, მემკვიდრეებს, უფლებამოსილ პირებს და ქვეკონტრაქტორებს, ისევე როგორც თავად PMC კვლევით ცენტრს.

თუ ამ სამართლებრივი შეტყობინების რომელიმე დებულება მოქმედი კანონმდებლობით არის ან აღმოჩნდება არააღსრულებადი, ეს არ იმოქმედებს პუბლიკაციის სხვა დებულებების აღსრულებადობაზე.

გიორგი ხიშტოვანი
კვლევითი დირექტორი
g.khishtovani@pmcginternational.com

ნიკა კაპანაძე
მკვლევარი
n.kapanadze@pmcginternational.com

ნანა ქაჯაია
უმცროსი მკვლევარი
n.kajaia@pmcginternational.com

მის.: 61 აღმაშენებლის გამზირი, მე-3 სართული, თბილისი, 0102, საქართველო.
ტელ: (+995 32) 2921171, 2921181
ელ. ფოსტა: research@pmcginternational.com
ვებსაიტი: pmcresearch.org